

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Vtrum concedendum sit, in Deo esse tria supposita & tres hypostases.
disput. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

sumatur, non pro essentia, sed pro re per se existentem, id est, non in alio tamquam in subiecto, secus autem si sumatur pro essentia: aut nisi appositae particula aliqua, quæ denotet sumi substantiam pro supposito, ut si dicatur, sunt tres substantiæ relatiuæ, aut tres substantiæ incommunicabiles. Atque hoc solum est, quod voluit Augustinus, & alij Patres, quos in confirmationem partis, quæ negat, retulimus.

DISPUTATIO II.

Vtrum concedendum sit in Deo esse tria supposita, & tres hypostases.

Suppositum unde dicitur.

Quod ad primum attinet, non dubium est, in Deo esse tria supposita. Personæ namque supposita quædam sunt: quare cum in Deo sint tres personæ, sit, ut sint tria supposita. Circa vocabulum verò animaduertendum est, suppositum dici quasi sub aliis positum, tam accidentibus, si sit accidentium capax (quod dico propter supposita diuina) quam prædicatis substantialibus. Quod autem aliquid omnibus aliis subiiciatur, ex eo provenit, quod sit substantia incommunicabilis: quare suppositum de formali incommunicabilem substantiam significat, supponit verò pro re substantiali, cui conuenit incommunicabilitas, ut articulo præcedente explicatum est. Ratio verò impositionis nominis est, quod talis res cæteris rebus, & ipsi nulla alia, subiiciatur.

Hypostasis.

Quod verò attinet ad secundum, sciendum est, ὑπόστασις Græcè idem, quod Latine dicitur substantia, significare. Boëtius dicit ὑπόστασις dici à substantia do accidentibus, quod D. Thomas in responsione ad tertium articuli tertij huius quæstionis exponit, ut intelligatur, quoad impositionem nominis, non verò quoad rem significatam. Unde ut aliquid dicatur ὑπόστασις necessarium non est, ut accidentibus subter: quemadmodum licet lapis à ledendo pedem dicatur, necesse non est, ut omnis lapis pedem lædat. Quamuis autem vocabulum, *hypostasis*, usurpari etiam possit ad significandam quamcumque aliam substantiam (quo pacto usurpari videtur ad Hebræos 1. ubi enim Latina versio habet: *Qui cum sit splendor gloria, & figura substantia eius*, Græca habet ὑπόστασις τῆς ὑπερσσοῦς αὐτοῦ, id est, figura hypostasis eius) interdum tantum sumitur ad significandam solam substantiam incommunicabilem, & tunc hypostasis & suppositum idem sunt. Quare quemadmodum concedimus in Deo tria supposita, sic etiam concedi debent tres hypostases. Id quod confirmari potest, quoniam ubi in symbolo Athanasij Latine dicitur, *alia est persona Patris, alia Filij, &c.* Græcè habetur: *alia est hypostasis Patris, alia Filij, &c.* Basilij præterea in epist. 43. ad Gregorium Nyssanum, ὅτι οὗτοῦ vult esse idem quod essentiam, ὑπόστασις verò rem indiuiduam, & proprietatibus subsistentem: res verò proprietatibus subsistens id ipsum est, quod persona in diuinis. Præterea Damascenus lib. 1. fidei orthodoxæ, cap. 10. *In solis*, inquit, *personalibus proprietatibus differunt ab inuicem tres sanctæ hypostases, non substantia, sed characterismo propria hypostases indiuisibiliter discrete.*

D. Hieronymus explicatur.

Quod hæc in re difficultatem facit, est beatus Hieronymus, dum in epistola ad Damasum cirata, concedere renuit in diuinis tres hypostases. Nam *uocantur*, inquit, *tres hypostases, si placet, & una tenentur.* Nomen hoc non bona suspitionis est. Et paucis interiectis: *Mihi credite, venenum sub melle latet.* Dicendum nihilominus est, ob id Hieronymum eo tempore tenuisse concedere in diuinis tres hypo-

stases, quod cum ὑπόστασις, idem significet quod substantia, hæretici decipiebant rudes argumentantes, in Deo sunt tres substantiæ: ergo tres essentiæ. Cæterum postquam iam nunc usu recepta est usurpatio hypostasis pro folis substantiis incommunicabilibus, auctacter concedendum est, in Deo tres esse hypostases.

DISPUTATIO III.

Vtrum in Deo sint tres subsistentiæ.

Durandus in 3. dist. 1. q. 2. in Deo vnâ tantum essentia diuinâ agnoscit subsistentiam, à qua tria supposita diuinâ dicantur subsistere: ita nimirum, ut licet aduentu trium proprietatum personali-um resulent tres res proprietatibus ipsis inter se diuersè habentes essentiam communem, quæ proinde cum illis non efficit quatuor res: attamen eisdem proprietatibus aduenientibus non sequantur tres subsistentiæ, quarum vnâ sit Patris, alia Filij, & tertia Spiritus sancti, quæ habeat communem subsistentiam diuinâ essentia: quin potius à sola subsistentia diuinâ essentia vult Durandus habere personas diuinâs, quod subsistant. Ideoque negat hanc propositionem, *tres diuinæ personæ sunt tria subsistentia subsistentiæ: licet sint tres subsistentes adiectiuè*, ad eum modum quo vnaquæque persona ab eadem numero deitate dicitur. Deus, & ab eadem numero sapientia, & potentia, dicitur sapiens, & potens, eaque de causa negamus tres personas diuinâs esse tres Deos, aut tria sapientia, vel potentia subsistentiæ: quoniam ut nomen concretum substantium pluraliter dicatur, opus est pluralitate significati formalis: dicimus tamen tres personas diuinâs esse sapientes, & potentes adiectiuè.

Hinc colligit illud discrimen inter suppositum creatum, & increatum: quod creatum completur in esse rei subsistentis per suam proprietatem personalem seu suppositi, à qua proinde habet ut subsistat, & qua secluta in reliquo nequit subsistentia reperiri: suppositum verò increatum, puta Pater, aut Filius in diuinis, non completur in esse subsistentis per suam proprietatem personalem, neque ab ea habet, ut subsistat, sed à sola essentia, subsistentiaque essentia: à proprietate verò personali habet, ut sit quippiam incommunicabile, atque adeo ut sit suppositum, ac persona. Quare, inquit, *ab alio habet, ut subsistat, nempe ab essentia, & ab alio, ut sit suppositum & persona, nempe à proprietate.*

Hanc suam sententiam probat Durandus. Primum, quoniam subsistere dicit perfectissimum modum essendi: sed in diuinis modus perfectissimus essendi est esse in se, & ad se, id est, esse absolutum, quod habent personæ ab essentia, non verò à proprietatibus personalibus, quæ sunt ad aliud: ergo subsistere solum conuenit diuinis personis ratione essentia, & ab essentia, non verò ratione proprietatum personalium, & à proprietatibus personalibus.

Secundò subsistere dicit perfectionem: at relatio, proprietate personalis, in diuinis nullam dicit perfectionem: alioquin aliqua perfectio esset in vna persona diuinâ, quæ non esset in alia: ergo in personis diuinis vnicum tantum est subsistere diuinæ essentia, à quo solo personæ subsistere dicantur.

Tertiò, quoniam Augustinus septimo de Trinitate, capite quarto probat, subsistere esse quid absolutum, dicens: *Omnia res ad se ipsam subsistere dicuntur, quanto magis Deus.*

Cæteranus 3. p. q. 3. artic. 2. arbitrat, sicut esse

Durandus.

Primum Durandus.

Secundum.

Tertium.

Cæterani, Mirandi, Scoti.